

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku filologia germańska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WKS.8014.49.2023.3.AZ

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 491/2023 z 29 czerwca 2023 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku filologia germańska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WKS.8014.49.2023.3.AZ

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku filologia germańska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 491/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 29 czerwca 2023 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Koncepcja kształcenia nie określa zawodu lub zawodów, do których prowadzone jest celowe przygotowanie na kierunku.

Koncepcja kształcenia zakłada przygotowanie absolwenta do podjęcia pracy w firmach, w których kluczową umiejętnością jest skuteczne komunikowanie się w języku niemieckim i wykonywanie zadań zawodowych związanych z kontaktami w środowisku wielokulturowym. W ramach kierunku oferowane są dwie specjalności *kształcenie translatorskie* i *komunikacja w biznesie*. W przypadku pierwszej z nich kształceni są tłumacze, nie jest natomiast jasny zakres przygotowania zawodowego otrzymywany w ramach drugiej specjalności, ponieważ w koncepcji wymienia się tłumacza języka niemieckiego, filologa języka nowożytnego lub specjalistę językowego w sferze biznesu. Użycie spójnika „lub” wbrew programowi studiów wskazuje na alternatywność tych zawodów, ale co najważniejsze, mimo wyszczególnienia zawodów, nie jest jasny zakres przygotowania zawodowego prowadzonego na kierunku, ponieważ zgodnie z wykazem zawodów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej do zadań zawodowych filologa języka nowożytnego należy: 1) wykonywanie tłumaczeń, czyli zawód

tłumacza nie jest alternatywny do zawodu filologa języka nowożytnego, oraz 2) nauczanie języka i prace redakcyjne, czego nauczanie na kierunku nie obejmuje. Nie jest jasne jaki jest zakres zadań zawodowych specjalisty językowego w sferze biznesu. Bez jasnego wskazania zawodu lub zawodów, do których prowadzone jest celowe przygotowanie na kierunku, wraz z charakterystyką właściwych dla nich czynności, nie jest możliwe określenie w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, które powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie praktycznych czynności zawodowych przez studentów.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia stwierdza, iż „Podstawą koncepcji kształcenia na planowanym kierunku studiów filologia germańska są przede wszystkim wnikliwe badania otoczenia społeczno-gospodarczego, w wyniku których określono kluczowe kompetencje przyszłych absolwentów uzyskiwane w trakcie studiów, zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i realizowanych praktyk”. Uczelnia wyjaśnia, iż „Występujący w opisie sylwetki absolwenta obszar działalności zawodowej »specjalisty językowego w sferze biznesu« stanowi poszerzenie pojęcia »filologa języka nowożytnego«, odnosi się do obszaru różnego rodzaju działalności biznesowej i jest stosunkowo często używanym pojęciem w firmach czy przedsiębiorstwach mających kontakty z partnerami zagranicznymi. Kluczowymi kompetencjami »specjalisty językowego w sferze biznesu« są wiedza i umiejętności językowe, wiedza językoznawcza (dotycząca np. współczesnych odmian języka, pojęcia dyskursu, dialektu czy żargonu) oraz liczne kompetencje miękkie (umiejętności komunikacyjne, prezentacja w języku obcym, znajomość technik i taktyk negocjacyjnych itp.). Konkretny zakres obowiązków specjalisty językowego jest określany indywidualnie, z uwzględnieniem potrzeb danego przedsiębiorstwa”. Wnioskodawca wskazuje ponadto, iż „Tematyka koncepcji kształcenia realizowanego w ramach studiów o profilu praktycznym była też szeroko omawiana podczas konferencji w Akademii Nauk Stosowanych w Pile w dniach 18-19.04 bieżącego roku, z udziałem członków PKA [...]. W dyskusji podkreślano między innymi, że odniesienie do zawodów uwzględnionych w wykazie zawodów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej powinno być orientacyjne, głównie ze względu na zmieniające się dynamicznie realia rynku pracy. Stąd, zamiast sztywno określać w programach studiów przyszłe zawody absolwentów, zdecydowanie lepiej jest wskazać pewne obszary rynku pracy i potencjalne zawody, w których odnajdą się absolwenci kierunku filologia germańska. Takim właśnie podejściem kierowali się autorzy wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia germańska w ANS w Raciborzu”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła nowych okoliczności i nie sprecyzowała zakresu zadań zawodowych specjalisty językowego w sferze biznesu, co uniemożliwia określenie w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, które powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej w sposób pozwalający na wykonywanie praktycznych czynności zawodowych przez studentów. Odpowiedź Uczelni nie niweluje zatem istoty zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy.**

2. Kierunek nie jest właściwie przyporządkowany do dyscyplin naukowych.

Kierunek przyporządkowano do językoznawstwa, jako dyscypliny wiodącej, oraz literaturoznawstwa i nauk o kulturze i religii. Wybór dyscyplin nie budzi zastrzeżeń, ponieważ dyscypliny te tworzą teoretyczne podstawy filologii. Niewłaściwe jest natomiast przyporządkowanie kierunku w 77% liczby pkt ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo, ponieważ operacyjna wiedza dotycząca systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim jest tu błędnie utożsamiana z podbudowaną teoretycznie wiedzą w tej dyscyplinie. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny jest uzasadnione tylko wówczas, jeżeli dana dyscyplina stanowi jeden z podstawowych elementów, na których konstruowana jest koncepcja kształcenia i odnosi się do dyscyplin, w zakresie których studenci osiągają wiedzę odnoszącą się do obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, w dyscyplinach naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Kształcenie w zakresie umiejętności językowych odnosi się do operacyjnej wiedzy dotyczącej systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim, a nie do podbudowanej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie naukowej językoznawstwo i sposób mniej więcej równomierny wspiera osiągnięcie kompetencji we wszystkich dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Wnioskodawca wywiódł, iż „Zgodnie z zapisami Ustawy, dla każdego kierunku studiów konieczne jest określenie dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się, oraz maksymalnie dwóch dyscyplin uzupełniających. W przypadku kierunków filologicznych o profilu praktycznym, dyscypliną wiodącą jest językoznawstwo, dyscyplinami uzupełniającymi literaturoznawstwo oraz nauki o kulturze i religii. Podczas wspomnianej wcześniej Konferencji w Akademii Nauk Stosowanych w Pile, członkowie PKA [...] wyraźnie podkreślali, że przypisanie kierunku studiów do poszczególnych dyscyplin powinno być szacunkowe, ponieważ każdy kierunek studiów zawiera przedmioty, których nie sposób przypisać do dyscypliny wiodącej czy uzupełniającej (w przypadku kierunków filologicznych jest to np. technologia informacyjna). Przedmioty takie należy rozdzielić proporcjonalnie pomiędzy dyscypliny właściwe dla kierunku studiów (tak, by suma efektów przypisanych do poszczególnych dyscyplin wynosiła 100%). Mając na uwadze powyższe, wartość 77% ECTS przypisana do dyscypliny językoznawstwo w planowanym programie studiów dla kierunku filologia germańska zawiera przedmioty, które »wspierają« dyscyplinę wiodącą. Autorzy Wniosku doskonale rozróżniają wiedzę »językową« od »językoznawczej«, co wskazane jest w efektach uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów. Świadczy o tym również wyraźne oddzielenie w programie studiów modułu przedmiotów podstawowych, w skład którego wchodzi między innymi przedmioty z zakresu praktycznej nauki języka niemieckiego, od modułu przedmiotów językoznawczych”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła nowych okoliczności. Nie uzasadniła też w sposób konkretny i przekonujący przyporządkowania kierunku w 77%

liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Niewłaściwie sformułowane efekty uczenia się.

Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się powielają nieprawidłowości wynikające z niespójnej koncepcji kształcenia. Zakładają one zdobywanie przez studentów wiedzy i umiejętności zorientowanych na zastosowania praktyczne w działalności zawodowej filologa języka nowożytnego i tłumacza, jednocześnie nie odwołując się do asystenta językowego, ale wprowadzając zawód analityka biznesu. Ani na poziomie ogólnych efektów uczenia się, ani efektów szczegółowych nie zostały przy tym sprecyzowane zadania zawodowe właściwe dla wszystkich wymienianych zawodów. Założone dla kierunku efekty uczenia się są przy tym wewnątrznie niespójne, niektóre z nich poprzez zastosowanie spójnika „i” zakładają, że wszyscy studenci otrzymają przygotowanie do zawodów (a także innych kompetencji) wymienionych w ich opisie, a inne przez zastosowanie spójnika „lub” umożliwiają indywidualizację ścieżki kształcenia w tym samym zakresie.

Zarówno ogólne jak i szczegółowe efekty uczenia się niewłaściwie utożsamiają operacyjną wiedzę językową z podbudowaną teoretycznie wiedzą w dyscyplinie naukowej językoznawstwo.

Część efektów uczenia się dla kierunku jest nazbyt rozbudowanych, np.: „w zaawansowanym stopniu zna i rozumie fakty oraz zjawiska z zakresu języka, jego kategorii, poziomów analizy, a także zagadnień ogólnych związanych z komunikacją; ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę terminologiczną z dziedzin językoznawstwa, literaturoznawstwa, przekładoznawstwa i badań nad kulturą skupiających się na niemieckim obszarze językowym, zorientowaną na zastosowanie praktyczne w działalności zawodowej filologa języka nowożytnego i tłumacza”, „posiada podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań zawodowych; zdobywa wiedzę i rozwija swoje profesjonalne umiejętności w pracy zawodowej filologa języka nowożytnego, tłumacza oraz analityka biznesu, korzystając z różnych źródeł w języku rodzimym i obcym i nowoczesnych technologii”. Obejmują one opis odległych od siebie kompetencji, przez co stają się one wewnątrznie niespójne, co utrudnia ich skuteczną weryfikację. Nieosiągnięcie jednej części efektu skutkuje nieosiągnięciem całego efektu. Problem ten, obecny wśród ogólnych efektów uczenia się, pogłębia się na poziomie efektów szczegółowych, np. efekt uczenia się dla zajęć *praktyczna fonetyka języka niemieckiego*: „w zaawansowanym stopniu zna, rozumie oraz poprawnie definiuje pojęcia z zakresu fonetyki ogólnej i fonetyki języka niemieckiego, ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę terminologiczną dotyczącą artykulacji i klasyfikacji głosek języka niemieckiego oraz jej kryteriów, zorientowaną na poprawę wymowy w języku niemieckim poprzez utrwalenie właściwych nawyków artykulacyjnych w działalności zawodowej filologa języka nowożytnego i tłumacza”.

W katalogu efektów uczenia się dla kierunku znalazły się efekty uczenia się niepowiązane lub niejasno powiązane z koncepcją kształcenia na kierunku, np.: „posiada wiadomości dotyczące wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej a także zasad organizacji zajęć ruchowych”, „rozumie znaczenie przepisów BHP w codziennym życiu; potrafi wykorzystać wiedzę, analizować, minimalizować zagrożenia

w codziennym życiu; zna przepisy w zakresie ochrony przeciwpożarowej; posiada wiedzę o sposobach zapobiegania pożarom”, „zna terminologię związaną z funkcjonowaniem biblioteki oraz zasady korzystania ze zbiorów i usług biblioteki”.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Wnioskodawca stwierdza, iż „Kwestia jednoznaczności i poprawności sformułowania efektów uczenia się była przedmiotem jednej z kluczowych dyskusji podczas wspomnianej powyżej konferencji »Filologia – praktycznie« zorganizowanej przez ANS w Pile”. Uczelnia wyjaśnia zarazem, iż „Program studiów dla wnioskowanego kierunku filologia germańska był przygotowany, zatwierdzony Uchwałą Senatu ANS w Raciborzu i przesłany do Ministerstwa Edukacji i Nauki przed konferencją w Pile, stąd autorzy Wniosku nie byli w stanie uwzględnić wszystkich przedstawionych tam merytorycznych uwag i zaleceń.

Państwa sugestie dotyczące prawidłowego formułowania efektów uczenia się pokrywają się z uwagami, które przedstawione zostały przez członków PKA podczas konferencji w Pile. Zalecenia te zostaną bezzwłocznie wprowadzone do programu studiów na wnioskowanym kierunku filologia germańska tak, aby precyzyjnie wskazywały możliwości weryfikacji i jasno określały wyniki działań studenta. Ponadto, z katalogu efektów uczenia się dla kierunku usunięte zostaną efekty niepowiązane z koncepcją kształcenia na kierunku (np.: »zna terminologię związaną z funkcjonowaniem biblioteki oraz zasady korzystania ze zbiorów i usług biblioteki«; »rozumie znaczenie przepisów BHP w codziennym życiu...« itp.). Efekty te włączone zostaną do katalogu efektów ogólnouczelnianych, obowiązujących dla każdego kierunku. Pragniemy jednak zaznaczyć, że obecność tych efektów wynika z obowiązku realizacji przedmiotów niezwiązanych z kierunkiem (wychowanie fizyczne, pomoc przedlekarska, bezpieczeństwo i higiena pracy). Karty tych przedmiotów stanowią jednak integralną część programów studiów na różnych kierunkach”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca nie przedstawił nowych okoliczności, a jedynie zadeklarował przeprowadzenie działań naprawczych zgodnie z uwagami zawartymi w przedmiotowej uchwale oraz w wypowiedziach członków Polskiej Komisji Akredytacyjnej podczas konferencji w Pile.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

4. Treści programowe nie odpowiadają przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych. Zaplanowane dla kierunku treści programowe nie odzwierciedlają wiodącej roli językoznawstwa i nie są zgodne z proporcjami wynikającymi z procentowego przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych. Program studiów obejmuje trzy zajęcia, w których obecne są treści o ewidentnym charakterze językoznawczym (łącznie 19 pkt ECTS) i są to: *podstawy lingwistyki stosowanej*, *gramatyka opisowa języka* oraz *praktyczne aspekty językoznawstwa*. Treści, które przypisać można do dyscypliny literaturoznawstwo, realizowane są tylko w ramach zajęć *literatura niemieckiego obszaru językowego* (7 pkt ECTS). Program studiów nie obejmuje zajęć, które można powiązać z dyscypliną nauki o kulturze i religii. Oferowane na kierunku treści dotyczą realioznawstwa, które co do zasady obejmują wybrane zagadnienia z historii, życia społecznego, kulturalnego, gospodarczego itp. obszaru właściwego dla języka filologii.

Stanowisko Uczelni

Dziękując za uwagi dotyczące przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, Uczelnia nie zgadza się „z opinią, że treści programowe nie odpowiadają przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych, w tym do wiodącej roli językoznawstwa. W uchwale PKA opiniującej spełnienie warunków prowadzenia studiów na kierunku filologia germańska wymienia się tylko trzy przedmioty o charakterze językoznawczym (tj. gramatykę opisową języka, podstawy lingwistyki stosowanej, praktyczne aspekty językoznawstwa), tymczasem, zgodnie z zaleceniami ZO PKA z 2022 r., w proponowanym programie studiów uwzględniono również dodatkowo takie przedmioty, jak: fonetyka języka niemieckiego, gramatyka kontrastywna, język niemiecki w kontekście międzynarodowym, które uzupełniają treści językoznawcze.

Również zarzut odnośnie braku treści powiązanych z dyscypliną nauki o kulturze i religii wydaje się być bezzasadny. Trzon nauk o kulturze i religii stanowią trzy dyscypliny - kulturoznawstwo, etnologia i antropologia kulturowa oraz religioznawstwo. Wszystkie z tych obszarów są z natury interdyscyplinarne, granice między tymi naukami są nieostre. Ponieważ dyscyplina nauk o kulturze i religii nie została wyznaczona na wiodącą, reprezentowanie jej w programie studiów przez realizację przedmiotu kompleksowego, wielowątkowego - wydaje się być właściwym rozwiązaniem”. W konkluzji odpowiedzi na zarzut, Uczelnia stwierdza, iż „Państwa uwagi zostaną jednak przedstawione na najbliższym zebraniu Instytutowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia i uwzględnione przy modyfikacji programu kształcenia”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca nie przedstawił nowych okoliczności, a jedynie stanowisko polemiczne oraz deklarację uwzględnienia uwag zawartych w przedmiotowej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, co nie niweluje istoty zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy.**

5. Treści programowe z zakresu dyscypliny językoznawstwo nie są kompleksowe i nie odpowiadają założonym efektom uczenia się.

W programie studiów uwzględniono trzy kursy o typowo językoznawczym charakterze, z czego jeden, *gramatyka opisowa języka*, to zajęcia podstawowe, zawierające treści ogólne dotyczące opisu języka. Dwa pozostałe kursy (*podstawy lingwistyki stosowanej* oraz *praktyczne aspekty językoznawstwa*) są kursami co do zasady opartymi na ugruntowanej wiedzy z zakresu językoznawstwa ogólnego, nieobecnego w treściach programowych żadnych innych zajęć. W programie studiów brakuje więc kluczowych treści z zakresu językoznawstwa, takich jak jego działy, główne nurty i szkoły czy połączenia z innymi naukami. W wielu przypadkach treści programowe nie są również specyficzne, nie odpowiadają w pełni celom zajęć, a tym samym, nie zapewniają uzyskania przez studentów wszystkich efektów uczenia się. W przypadku większości zajęć (poza zajęciami z zakresu translatoryki) powiązanych z dyscyplinami naukowymi, do których został przyporządkowany kierunek treści programowe nie uwzględniają praktycznego zastosowania wiedzy.

Stanowisko Uczelni

„Uczelnia polemizuje ze stwierdzeniem, że treści programowe z zakresu dyscypliny językoznawstwo nie są kompleksowe i nie odpowiadają założonym efektom uczenia się. W programie studiów ujęte zostały kluczowe treści z zakresu językoznawstwa, wskazuje się na główne kierunki badań lingwistycznych, przedmiot(y) badań, cele, metody; na związku językoznawstwa z innymi dziedzinami nauki i obszary zastosowań w praktyce (szczególnie w zakresie przedmiotu podstawy lingwistyki stosowanej). W części ćwiczeniowo-warsztatowej proponuje się wiele form pracy, a tematyka projektów badawczych wykonywanych w ramach warsztatów uwzględnia praktyczne zastosowanie wiedzy (np. język specjalistyczny wybranej branży, współczesne odmiany języka niemieckiego, ochrona i pielęgnowanie języków lokalnych)”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca nie przedstawił nowych okoliczności, a jedynie polemikę, która nie niweluje istoty zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

6. Niewłaściwe oszacowanie liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz całkowitego nakładu pracy studentów wyrażonego liczbą punktów ECTS.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów i przypisana im liczba punktów ECTS nie umożliwi osiągnięcia przez studentów założonych dla kierunku efektów uczenia się. Na przykład w zakresie literaturoznawstwa w czasie 120 godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów i 7 ECTS nie można osiągnąć zaawansowanej wiedzy obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu tej dyscypliny naukowej oraz wybranych zagadnień z zakresu wiedzy w tej dyscyplinie z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podziękowała za uwagi i zadeklarowała, iż „Państwa sugestie dotyczące niewłaściwego oszacowania liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz całkowitego nakładu pracy studentów wyrażonego liczbą punktów ECTS, na przykład w zakresie literaturoznawstwa (120 godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów – 7 ECTS), zostaną niezwłocznie przeanalizowane i tam, gdzie będzie to konieczne, skorygowane. Ponadto, uwagi te zostaną przedstawione na najbliższym zebraniu Instytutowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia, podczas którego omówiony będzie również temat zwiększenia udziału dyscypliny literaturoznawstwo w projektowanym programie studiów”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca nie przedstawił nowych okoliczności, a jedynie zadeklarował uwzględnienie uwag zawartych w przedmiotowej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, co nie niweluje istoty zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

7. Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały zaliczone zajęcia, które tych umiejętności nie kształtują.

Formalnie program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano łącznie 117 pkt ECTS. Zajęcia te w znaczącej części nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Część tych zajęć służy nabywaniu przez studentów komunikacyjnych kompetencji językowych. Na których studenci nie wykonują czynności powiązanych z przyszłą ścieżką zawodową. Podczas nich kształtowane są przede wszystkim ogólne umiejętności językowe i powiązane z nimi kompetencje (np. zdolność do dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych). Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, który stanowi ogólną ramę dla kształcenia językowego, która nie jest powiązana z praktycznym profilem studiów i konkretnym kierunkiem studiów. Analiza tekstu czy też poprawne posługiwanie się strukturami języka obcego nie są praktycznymi umiejętnościami zawodowymi, lecz kompetencjami ogólnymi, na których dopiero mogą być budowane umiejętności specjalistyczne, w tym powiązane z danym zawodem. Do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie można także zaliczyć np. *praktyczne aspekty językoznawstwa, stylistyka praktyczna, metodyka pracy projektowej, podstawy tłumaczenia pisemnego, międzykulturowość i komunikacja w biznesie*.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia stwierdza, iż „praktyczny profil kształcenia, jak również współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym mają fundamentalny wpływ na kształt planowanego programu studiów. Przedmioty, które zaproponowano w ramach modułów specjalnościowych, bezpośrednio nawiązują do wskazanych w badaniu ankietowym kompetencji oczekiwanych przez pracodawców. Warto podkreślić, że planując program studiów, konieczne jest wzięcie pod uwagę realiów rynkowych, w których się znajdziemy za 3 lata licząc od momentu uruchomienia nowego kierunku studiów. Mając na uwadze dynamiczny rozwój technologii cyfrowych (zwłaszcza sztucznej inteligencji) i towarzyszących im narzędzi, niezwykle trudno jest przewidzieć, jakie konkretne, zawodowe umiejętności będą przydatne na rynku pracy. Stąd większość przedstawicieli otoczenia wskazywała na kompetencje miękkie, elastyczność, umiejętność łatwej i szybkiej adaptacji do zmieniających się warunków, co w przypadku nauk humanistycznych jest szczególnie ważne. Autorzy Wniosku podczas projektowania programu studiów kierowali się tymi właśnie kryteriami.

Ponieważ pojęcie tak zwanej »praktyczności« danego przedmiotu jest bardzo pojemne i niejednoznaczne, niezrozumiałym jest brak możliwości zakwalifikowania do grupy przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne Metodyki pracy projektowej, czy Międzykulturowości i komunikacji w biznesie. [...] Ponadto, efekty przypisane do tych przedmiotów jasno wskazują na ich »praktyczny« i przydatny w życiu zawodowym charakter”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca nie przedstawił nowych okoliczności, a jedynie polemikę, która nie niweluje istoty zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

8. Zasady realizacji praktyk zawodowych nie gwarantują ich prawidłowego przebiegu. Nie określono wymogów, jakie powinny spełniać zakłady pracy, do których na praktyki kierowani są studenci, jak również opiekunowie praktyk w zakładach pracy, w tym w zakresie kompetencji językowych, którzy bezpośrednio kierują zadaniami wykonywanymi przez studentów, korygują ich pracę oraz zaświadcza o rzetelności przebiegu praktyki.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia stwierdza, iż „Zasady realizacji praktyk studenckich w ANS w Raciborzu, jak zostało to zaznaczone we Wniosku, określa dokument Regulamin praktyk studenckich. Obecnie trwają prace nad modyfikacją wymogów, jakie powinny spełniać zakłady pracy, do których na praktyki kierowani są studenci, jak również wymagań dla opiekunów praktyk w zakładach pracy. Wyniki tych prac zostaną zawarte w Instytutowej Księdze Jakości Kształcenia.

Osoby odpowiedzialne za wykonywanie działań objętych procedurą realizacji praktyk, to:

1. Dyrektor Instytutu
2. Opiekunowie praktyk z ramienia uczelni
3. Opiekunowie praktyk z ramienia zakładów pracy.

Za organizację praktyk studenckich odpowiada Sekcja Praktyk Studenckich ANS w Raciborzu. W przypadku wyboru miejsca praktyki przez studenta weryfikacji zakładu pracy dokonuje uczelniany opiekun praktyk. Weryfikacji można dokonać na podstawie rozmowy telefonicznej, spotkania online, wizytacji miejsca praktyk.

Wybór opiekuna zakładowego

W trakcie praktyk student pracuje pod kierunkiem opiekuna wyznaczonego przez dyrektora placówki lub inną osobę funkcyjną.

Zakładowy opiekun praktyk powinien:

- posiadać adekwatne kwalifikacje, pozwalające na sprawowanie opieki nad praktykantem, w tym powinien mieć odpowiednie kompetencje językowe;
- co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w dziedzinie, w której student odbywa praktyki zawodowe;
- posiadać umiejętności interpersonalne, umożliwiające przekazywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Do obowiązków opiekuna praktyk z ramienia zakładu pracy należą:

- zapoznanie praktykanta z zasadami BHP, specyfiką zadań realizowanych w organizacji;
- zapoznanie praktykanta ze stanowiskiem pracy i udostępnienie odpowiedniego wyposażenia, materiałów oraz informacji niezbędnych do odbywania praktyki;
- ocena zadań wykonywanych przez praktykanta, wystawienie dokumentów umożliwiających ocenę praktyki przez uczelnianego opiekuna praktyk.

Wybór opiekuna uczelnianego

Dyrektor Instytutu powołuje uczelnianego opiekuna praktyk. Funkcję uczelnianego opiekuna praktyk powierza się nauczycielowi akademickiemu, który:

- jest zatrudniony na umowę o pracę;

Uchwała nr 772/2023
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 7 września 2023 r.

- ma co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe;
- ma doświadczenie w sprawowaniu opieki nad praktykantami;
- prowadzi zajęcia dydaktyczne z przedmiotów powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym;
- ma doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym, powiązane z kierunkiem studiów (opcjonalnie).

Do obowiązków uczelnianego opiekuna praktyk należą:

- nawiązanie kontaktu z zakładowym opiekunem praktyki z ramienia instytucji przed rozpoczęciem praktyki przez studenta;
- weryfikacja miejsca realizacji praktyki (np. rozmowa telefoniczna, kontakt online, kontakt mailowy);
- sprawdzenie stopnia dostosowania miejsca praktyki do specyfiki kierunku, uzgodnienie założeń merytorycznych i organizacyjnych praktyki oraz ocena kwalifikacji i stażu pracy zawodowego opiekuna praktyki w zakładzie pracy”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca nie przedstawił nowych okoliczności, a jedynie zadeklarował prowadzenie prac nad modyfikacją wymogów, jakie powinny spełniać zakłady pracy, do których na praktyki kierowani są studenci, jak również wymagań dla opiekunów praktyk w zakładach pracy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy wszystkich zarzutów, Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 491/2023 z dnia 29 czerwca 2023 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski